

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Козак І.П.

здобувач,

Інститут підготовки кадрів

Державної служби зайнятості України

РЕАЛІЗАЦІЯ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ДЕРЖАВНИЦЬКИЙ АСПЕКТ

Держава як суб'єкт реалізації інституційних змін у сфері публічного управління, передусім, має відповідати гностичним принципам результативності власного функціонування. Це ставить питання, наскільки держава, задля того, аби ініціювати відповідні інституційні зміни у сфері організації діяльності органів публічної влади, спроможна виступати «агентом ефективної мотивації до відтворення колективних благ у відповідності до інтересів їх споживачів – членів суспільства» [1, с. 117]. Така спроможність держави визначається інституційною спроможністю громадянського суспільства впливати на технологічну стратегію її діяльності. У даному відношенні громадянське суспільство постає у ролі фундаментальної «зовнішньої» складової імплементованої у сферу публічного управління, яка наділена повноваженнями щодо накладання відповідних санкцій на органи державної влади, аби вони діяли у відповідності з інтересами суспільства. З огляду на це, такий конструкт перетворює державу на «агента інституційних змін», який діє відповідно до вимог створення «колективних благ», в результаті чого держава і суспільство здобувають можливість збалансування своїх функціональних позицій.

Інституційні зміни, ініційовані державою, яка є уособленням колективних інтересів, завжди перебувають під контролем громадськості, окремого експертного співтовариства, а тому вони завжди мають містити відповідну мотиваційну регламентацію громадськості. В даному відношенні йдеться про те, що держава здобуває імперативну можливість для просування відповідних інституційних змін у сфері публічного управління, якщо вони визначені потребами громадськості. Це свідчить про те, що інституційні зміни у більшості випадків є уособленням колективних дій громадян, які шляхом впливу на державні інституції перетворюються на агентів

структурних змін, які не лише демонструють готовність до них, але й запроваджують контроль за розробленням стратегії запровадження таких змін. Однак, при цьому в межах постмодерних систем публічного управління достатньо випуклою є тенденція, коли держава, підпорядковуючи свої дії інтересам громадян, діє відповідно до власних корпоративних потреб. За відповідних умов інституційні зміни, які просуваються державами, мають абсолютно відчужений від суспільства характер.

Саме тому в даному відношенні доцільно враховувати ту обставину, що в умовах просування державою інституційних змін «владний простір, в якому функціонують державні агенти й який здатний обмежувати й направляти їх діяльність у відповідності до суспільних цілей, надзвичайно ослаблений» [2, с. 124]. Параметри його зміцнення лежать у площині залучення громадськості до процедур інституціоналізації дій держави щодо запровадження відповідних організаційних новацій, покликаних змінити традиційну практику функціонування сфери публічного управління.

Однак, при цьому увиразнюється методологічний аспект того, наскільки держава спроможна реагувати на організаційний вплив громадянського суспільства й на підставі цього змінювати інституційну стратегію своєї діяльності. Це безпосередньо базується на розумінні держави як незалежного інституційного суб'єкта монопольного характеру, який володіє владним правом та інструментальним ресурсом ініціювання змін у сфері публічного управління. Підтвердженням цього слугує концепція *М. Ротбарда*, який під державою запропонував розуміти «підприємство, де немає власника, для якого не існує конкуренції, немає постійного контролю з боку ринку і немає внутрішнього контролю знизу» [3, с. 267-268]. В межах даної конструкції держави особлива роль належить державним агентам як представникам інститутів держави, які мають весь час запроваджувати відповідну мотивацію, гнучкість, передбачуваність та прилаштованість до інтересів і потреб населення. В протилежному випадку ініційовані державою зміни матимуть локальний, а не стратегічний характер, в результаті чого сама система публічного управління виявиться зорієнтованою на реалізацію функціональних самоцілей.

Список використаних джерел:

1. Эггертссон Т. Экономическое поведение и институты / Пер. с англ. Москва : Дело, 2010. 529 с.
2. Бреннан Дж., Бьюкенен Дж. Причина правил. Конституционная политическая экономия. Москва : Издательство «Экономическая школа», 2005. 272 с.
3. Ротбард М. Власть и рынок. Государство и экономика. Челябинск : Социум, 2003. 415 с.